

TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS
2005 m. kovo 10 d.*

Byloje C-235/03

dėl *Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona* (Ispanija) 2003 m. gegužės 5 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2003 m. birželio 2 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

QDQ Media SA

prieš

Alejandro Omedas Lecha

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Borg Barthet ir teisėjai J.-P. Puissochet (pranešėjas) ir S. von Bahr,

generalinė advokatė J. Kokott,
kancleris R. Grass,

* Proceso kalba: ispanų.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs rašytines pastabas, pateiktas:

- *QDQ Media SA*, atstovaujamos *Procuradorde los Tribunales A. Quemada Cuatrecasas* ir *abogado J. García López*,

- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos G. Valero Jordana ir R. Amorosi, padedamų *abogada F. López Balaguer*,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra susijęs su 2000 m. birželio 29 d. Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/35/EB dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose (OL L 200, p. 35) išaiškinimu.

- 2 Šis prašymas buvo pateiktas *Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona* (Barselonos pirmosios instancijos teismas Nr. 35) nagrinėjant bendrovės *QDQ Media SA* (toliau – *QDQ Media*) pateiktą prašymą nurodyti A. Omedas Lecha, kuris neapmokėjo sąskaitų už suteiktas tam tikras jo komercinės veiklos reklamos paslaugas, atsiskaityti.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisė

- 3 Direktyva 2000/35 siekiama suderinti valstybių narių teisės aktus dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose tarp įmonių ar tarp įmonių ir viešosios valdžios institucijų už atlygintą prekių ar paslaugų suteikimą.
- 4 Direktyvos 2000/35 3 straipsnio 1 dalis nustato:

„Valstybės narės užtikrina, kad:

<...>

- e) jei dėl mokėjimo termino praleidimo yra kaltas skolininkas, kreditorius turi teisę reikalauti iš skolininko pagrįstos kompensacijos už visas jo turėtas išieškojimo išlaidas, susijusias su jo pavėluotu mokėjimu. Šios išieškojimo išlaidos skolos

atžvilgiu turi būti pagrįstos skaidrumo ir proporcingumo principais. Gerbdamos aukščiau minėtus principus, valstybės narės skirtingo dydžio skoloms gali nustatyti skirtingas maksimalias išieškojimo išlaidų sumas.“

Nacionalinė teisė

- 5 2000 m. sausio 7 d. Ley de Enjuiciamiento Civil 1/2000 (civilinio proceso kodeksas, toliau – LEC) 32 straipsnio 5 dalis dėl bylinėjimosi išlaidų numato:

„Jei advokato ar *procurador* atstovavimas procese nėra privalomas, į bylinėjimosi išlaidas, kurias galbūt turės padengti šalis, bylinėjusis prieš šalį, kuri kreipėsi teisinės pagalbos į atstovus, neįskaičiuojami mokesčiai ir honorarai, kurie buvo pastariesiems sumokėti, išskyrus atvejus, kai teismas nustato šalies, kuri turi padengti bylinėjimosi išlaidas, elgesio nesąžiningumą arba kai atstovų ginamos šalies gyvenamoji vieta yra ne nagrinėjančio bylą teismo jurisdikcijoje. Pastaruoju atveju yra taikomi šio įstatymo 394 straipsnio 3 dalyje numatyti apribojimai.“

- 6 LEC 394 straipsnio 3 dalis nustato:

„Kai <...> bylą pralaimėjusi šalis turi padengti bylinėjimosi išlaidas, jos mokama bendra suma, skirta padengti sumokėtąją advokatams ar kitiems specialistams, kuriems nėra nustatyti išlaidų ar honorarų tarifai, neturi viršyti trečdaliao ginčo sumos kiekvienai iš šalių, kurių naudai buvo priimtas toks sprendimas <...>

Pirmesnės pastraipos nuostatos nėra taikomos, kai teismas nustato šalies, kuri turi padengti bylinėjimosi išlaidas, nesąžiningumą.“

7 LEC numato, kad gali būti pradėtas procesas dėl nurodymo sumokėti skolas, mažesnes už tam tikrą sumą ir esant tam tikroms sąlygoms.

8 LEC 814 straipsnio 2 dalis nustato:

„Pateikiant pirminį ieškinį dėl nurodymo sumokėti, nėra būtina būti atstovaujamam advokato ar *procurador*.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

9 Bendrovė *QDQ Media*, 2003 m. vasario 18 d. pareikšdama nacionaliniam teismui pirminį ieškinį dėl nurodymo A. Omedas Lecha sumokėti 470,58 EUR, kreipėsi teisinės pagalbos į *procurador*.

10 *Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir kreiptis į Teisingumo Teismą, pateikdamas šį prejudicinį klausimą:

„Ar ginant kreditoriaus interesus, kaip numatyta Direktyvoje 2000/35 <...> galima skolos išieškojimo išlaidomis laikyti išlaidas, atsiradusias dėl advokato ar *procurador* dalyvavimo procese dėl nurodymo sumokėti, kuriuo siekiama išieškoti šią skolą?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 11 Konstatavęs, kad *QDQ Media* buveinė yra Madride ir kad ji kreipėsi į *Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona*, Teisingumo Teismas, remdamasis Procedūros reglamento 104 straipsnio 5 dalimi, paprašė šio teismo, be kita ko, paaiškinti priežastį, dėl kurios LEC 32 straipsnio 5 dalis jam neleidžia patenkinti *QDQ Media* pretenzijos, į bylinėjimosi išlaidas, kurias mokėti gali būti priteista iš A. Omedas Lecha, įtraukiant išlaidas, susijusias su *procurador* pagalba.
- 12 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atsakė taip:

„LEC 32 straipsnis numato galimybę priteisti bylinėjimosi išlaidas teisminių ginčų deklaratyviuose procesuose. Procesas dėl nurodymo sumokėti nėra deklaratyvus procesas, bent jau jo nurodymo sumokėti stadija. Iš tikrųjų LEC naudoja terminą „pirminis ieškinys“ (LEC 814 straipsnis), o ne „prašymas nurodyti sumokėti“, taip pat „kreditorius ir skolininkas“, o ne „proceso šalys“. LEC 32 straipsnio 5 dalis galėtų būti taikoma ginčo stadijoje – kai yra rengiamas teismo posėdis ar įprastame procese – tačiau prejudicinis klausimas yra susijęs su galimybe įskaiciuoti į bylinėjimosi išlaidas ir tas išlaidas, kurios atsirado po pirminio prašymo pateikimo, t. y. nacionalinis teismas nori išsiaiškinti, ar pagal nagrinėjamą direktyvą galima priteisti bylinėjimosi išlaidas iš skolininko, kuris neprieštaravo mokėjimui ar kurio prieštaravimas bet kuriuo atveju būtų atmetas, nesprendžiant klausimo dėl jo sąžiningumo ar tam tikrais atvejais dėl atsižvelgimo į kreditoriaus gyvenamąją vietą. Be to, pažymėtina, kad nors kreditoriaus pagrindinė buveinė yra Madride, akivaizdu, kad tokio tipo įmonė turi biurų ir filialų visoje Ispanijos teritorijoje. Todėl prejudiciniu klausimu siekiama išsiaiškinti ar, remiantis atitinkama Direktyva, galima išieškoti išlaidas, patirtas visuose procesuose dėl nurodymo sumokėti.“

- 13 Atsakant į nacionalinio teismo pateiktą klausimą primintina, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, taikant nacionalinę teisę, susijusią su prieš direktyvą ar po jos atsiradusiomis nuostatomis, šią teisę aiškinantis nacionalinis teismas turi tai daryti kuo labiau atsižvelgdamas į direktyvos nuostatas ir tikslus, kad pasiektų ja siekiamą tikslą ir laikytųsi EB 249 straipsnio (žr., be kita ko, 2000 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Collino ir Chiappero*, C-343/98, Rink. p. I-6659, 21 punktą).
- 14 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo paaiškinimų ir nacionalinės teisės aiškinimo matyti, kad Ispanijos teisė neleidžia priteisti iš skolininko išlaidų, susijusių su *procurador* pagalba pareiškiant pirminį ieškinį dėl nurodymo sumokėti, kai – kaip nurodo nacionalinis teismas prejudiciniame klausime – procesas nepasiekia ginčo stadijos arba kai kreditoriaus biuras ar filialas yra teismo, į kurį buvo kreiptasi, jurisdikcijoje.
- 15 Nacionalinio teismo manymu, *QDQ Media* norimas palankus sprendimas šiose situacijose negali būti pasiektas taikant nacionalinę teisę, net jei ji aiškinama kuo labiau atsižvelgiant į Direktyvą 2000/35.
- 16 Tokiu atveju, esant ginčui tarp privačių asmenų, kaip yra pagrindinėje byloje, direktyva pati savaime negali įpareigoti privataus asmens, ir dėl to ja iš esmės negalima remtis prieš privatų asmenį (žr. 1986 m. vasario 26 d. Sprendimo *Marshall*, 152/84, Rink. p. 723, 48 punktą ir 2004 m. spalio 5 d. Sprendimo *Pfeiffer ir kt.*, C-397/01–C-403/01, Rink. p. I-8835, 108 punktą).
- 17 Todėl į nacionalinio teismo pateiktą klausimą reikia atsakyti taip, kad nesant galimybės pagal nacionalinę teisę į bylinėjimosi išlaidas, kurios gali būti priteistos iš

turinčio verslo skolų privataus asmens, įtraukti išlaidas, atsiradusias dėl advokato ar *procurador* pagalbos kreditoriui teismo procese išieškant šią skolą, kaip tokios galimybės pagrindu negalima remtis Direktyva 2000/35 dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 18 Kadangi šis procesas pagrindinėms bylos šalims yra vienas iš etapų nacionalinio teismo nagrinėjamoje byloje, išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Europos Bendrijų Komisijos, Teisingumo Teismui pateikusias savo pastabas, išlaidos nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nutaria:

Nesant galimybės pagal nacionalinę teisę į bylinėjimosi išlaidas, kurios gali būti priteistos iš turinčio verslo skolų privataus asmens, įtraukti išlaidas, atsiradusias dėl advokato ar *procurador* pagalbos kreditoriui teismo procese išieškant šią skolą, kaip tokios galimybės pagrindu negalima remtis 2000 m. birželio 29 d. Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/35/EB dėl kovos su pavėluotu mokėjimu komerciniuose sandoriuose.

Parašai.